

Årsberetning 2025

Vores vision er
at styrke forbindelsen
mellem mennesker og natur

Billedet herover: Den nye museumsbygning som forventes at åbne for publikum i foråret 2027.
Foto: Torben Eskerod, Statens Naturhistoriske Museum.

Forsidemotiv: Kiselalger fra Limfjorden.
Foto: Nina Lundholm, Statens Naturhistoriske Museum.

Indhold

Forord	5
Danmarks naturhistoriske samlinger	7
Investering i fremtidens viden	7
Hvaler i samlingen – dokumentation af havets forandring	7
Botanisk Have styrker sin rolle i plantebevarelse og formidling	8
DaSSCo – én million genstande digitaliseret	10
Danekræ – unikke fund til fælles viden	10
Samlinger nøgletal 2022-2025	11
Museumsgæster 2022 – 2025	12
Danmarks naturhistoriske forskning	15
Styrket forskningsprofil på tværs af fagområder	15
Ringene der binder fuglenes rejser sammen	15
Nye rammer, nye partnerskaber og ny viden fra Udzungwa	16
Nye arter fra isens rand – et kig ind i Antarktis' skjulte verden	18
Universitetsundervisning	18
Forskning nøgletal 2022-2025	19
Danmarks naturhistoriske formidling	21
Naturens historier i udstillingssalene	21
Vejen mod nye udstillinger	21
Etiske perspektiver	22
Nyt Rododendron-kvarter i Botanisk Have	22
Et museum for alle aldre	24
Formidling nøgletal 2022-2025	25
Digitale museumsgæster 2025	26
Økonomi nøgletal 2025	28
Indtægtsfordeling 2025	28
Medarbejdere 2022-2025	28
Tak	31

Forord

Statens Naturhistoriske Museum, Direktionen

Øverst fra venstre: Nina Rønsted, museumsdirektør · Laura Pavesi, vicemuseumschef for samlinger · Anders P. Tøttrup, vicemuseumschef for forskning

Nederst fra venstre: Anders D. Jordan, vicemuseumschef for udstillinger og publikum · Lars Vilhelmsen, vicemuseumschef for undervisning ·

Rikke S. Mørch, vicemuseumschef for kommunikation.

Statens Naturhistoriske Museum er det statslige hovedmuseum for naturhistorie og en del af Københavns Universitet. Museet er omfattet af museumsloven og varetager en række opgaver på vegne af den danske befolkning inden for samlingsforvaltning, forskning og formidling. Vores vision er at styrke forbindelsen mellem mennesker og natur og give alle mulighed for at nyde, forstå og passe på naturens mangfoldighed.

Livsbetaingelserne på Jorden forandrer sig drastisk: klimaforandringerne er en realitet, mange arter og habitater er truede, og der er kritisk mangel på nogle af de råstoffer, der skal bruges i den grønne omstilling. Morgendagen er imidlertid ikke givet. Vi kan stadig påvirke fremtiden og finde nye løsninger. Løsninger, hvor vi bruger ressourcerne bedre, giver plads til naturen og bevarer arter lokalt og globalt. At lykkes kræver indsigt i samtiden og forståelse af fortiden. Det er omdrejningspunktet i museets nye 2030-strategi, der har fokus på at styrke lysten til naturen, viden om naturen og handlekraft for naturen.

I 2025 har museet haft fokus på at blive klar til åbningen af det nye museum for publikum i foråret 2027. Temaer og fortællinger i de nye udstillinger er skrevet, og installationen af de kommende 6.500 m² nye gallerier er i gang. Samtidig har 356.000 gæster indløst billet til de nuværende udstillinger på Øster Voldgade og Palmehuset, mens Botanisk Have modtog over 1 million besøgende i 2025.

Med sine 8.000 arter af levende planter og den prestigefyldte 'BGCI Conservation Practitioner Accreditation' fra Botanic Gardens Conservation International træder Botanisk Have i 2025 ind i det globale arbejde for at redde truede planter. I 2025 blev museet tildelt Green Attraction-certificeringen – en officiel dansk miljømærkningsordning for attraktioner, der yder en særlig indsats for bæredygtighed og miljøvenlig drift. Samtidig har museet forpligtet sig til Danske Museers 'Charter for grøn omstilling af danske museer'. Vi kan og skal gøre mere, og med disse tiltag har vi gode redskaber i det videre arbejde.

I 2025 modtog museet en betydningsfuld dansk mineralsamling, og den igangværende digitalisering af museets samling har rundet 1,3 millioner genstande, der nu er offentligt tilgængelige i museets Samlingsportal. Museets forskere beskrev 123 nye arter og udgav 201 videnskabelige artikler. På alle museets områder har vi passionerede medarbejdere, der sammen yder en fantastisk indsats med hver deres ekspertise hver dag.

Vi glæder os alle sammen til at kunne byde velkommen i det nye museum i foråret 2027.

Nina Rønsted, museumsdirektør

Danmarks naturhistoriske samlinger

Vi vedligeholder og udvikler de nationale geologiske, botaniske og zoologiske samlinger, så de over 14 millioner genstande, der er indsamlet gennem mere end 400 års kompleks indsamlingshistorie, også er tilgængelige i fremtiden.

Billede øverst: Feltarbejde, Green Island, Taiwan.
Foto: Laura Pavesi, Statens Naturhistoriske Museum

Billede herover: Pukkelhval.
Foto: Elianne Dipp.

Billede øverst til højre: Mineralet azurit fra Tsumeb-minen i Namibia
fra Hans Klosters mineralsamling.
Foto: Fionnuala Helen Wright, Statens Naturhistoriske Museum.

Investering i fremtidens viden

I 2025 voksede museets samlinger med mere end 100.000 naturhistoriske genstande. Væksten skyldes både erhvervelsen af en værdifuld mineralsamling og en række generøse donationer. Donationer spiller en afgørende rolle i den fortsatte udvikling af samlingerne. De bidrager ikke alene til øget omfang, men styrker også samlingernes videnskabelige relevans og mangfoldighed.

Mange donationer rummer materiale indsamlet gennem årtier med stor faglig indsigt og omhu. Det udvider både den taksonomiske og geografiske repræsentation og tilfører unikke data, som understøtter forskning, undervisning og formidling – nu og i fremtiden. I 2025 modtog museet bl.a. mere end 40.000 insekter og cirka 10.000 karplanter i form af herbarieark.

Årets største enkeltstående tilvækst var erhvervelsen af Hans Klosters mineralsamling – Danmarks største private mineralsamling. Samlingen omfatter mere end 1.000 mineralarter, som tidligere ikke var repræsenteret på museet. Med købet er museets mineralsamling vokset til cirka 100.000 prøver og rummer nu næsten 70 % af alle kendte mineralarter på verdensplan (mere end 4.000 ud af ca. 5.900 arter).

Mineralsamlingen har dybe historiske rødder, der går tilbage til 1600-tallet og Frederik III's naturaliekabinet. I dag danner samlingen et centralt grundlag for forskning, undervisning og udstillinger, og indgår i internationale samarbejder om grøn omstilling, udvikling af nye materialer og en bæredygtig udnyttelse af jordens ressourcer.

Hvaler i samlingen – dokumentation af havets forandring

Naturhistoriske samlinger kan sammenlignes med et arkiv over livet på Jorden. De bevarer fysiske spor af dyr og planter, så forskere også i fremtiden kan undersøge, hvordan naturen så ud på et bestemt tidspunkt og sted. Det kan være knogler, fossiler eller pressede planter, som er indsamlet og registreret med oplysninger om, hvor og hvornår de stammer fra.

Når museer rummer flere eksemplarer af den samme art indsamlet gennem mange år, giver det forskere mulighed for at sammenligne dem og undersøge, hvordan arter har ændret sig over tid. Samlingerne gør det blandt andet muligt at studere evolution, sygdomme, miljøgifte og konsekvenserne af klimaforandringer. Mange arter er i dag truede og indsamles ikke længere systematisk, hvilket gør eksisterende eksemplarer sjældne og uerstattelige. Samlingerne udgør derfor en central forskningsinfrastruktur og et vigtigt vidnesbyrd om naturens forandringer.

En særlig bemærkelsesværdig erhvervelse i 2025 var en pukkelhval, der strandede i Kalø Vig nord for Aarhus den 1. april. Hvalen, en ung han på 7,7 meter og cirka 4,3 ton, blev anslået til at være mellem seks måneder og halvandet år gammel. Strandingen indgår i en nyere tendens, hvor flere unge pukkelhvaler strander i de danske farvande, hvor arten tidligere var sjælden. Eksemplaret giver både nye forskningsmuligheder og et vigtigt bidrag til dokumentationen af pukkelhvalers stigende tilstedeværelse i havet omkring Danmark.

Botanisk Have styrker sin rolle i plantebevarelse og formidling

Botanisk Have er hjemsted for Danmarks største videnskabelige samling af levende planter med omkring 8.000 arter fra hele verden og et særligt fokus på bevarelse af truede plantearter.

I 2025 opnåede Botanisk Have den prestigefyldte ‘BGCI Conservation Practitioner Accreditation’ fra Botanic Gardens Conservation International (BGCI). BGCI repræsenterer mere end 1.100 botaniske haver i mere end 100 lande i et globalt netværk for plantebevarelse og kan sammenlignes med det samarbejde, zoologiske haver har om at passe på verdens truede dyr.

Tilsammen huser verdens botaniske haver mere end 40 % af verdens truede plantearter. Botanisk Haves samlinger inkluderer mere end 330 truede plantearter. Mange af disse kræver særlig pasning, som netop havens botaniske gartnere er eksperter i.

Akkrediteringen er en officiel anerkendelse af haven som en botanisk institution, der udfører målrettet naturbevaringsarbejde både nationalt og internationalt.

Botanisk Have indgår i et globalt samarbejde om plantebevarelse, vidensudveksling og forskningsprojekter – og bidrager dermed til bevarelsen af biodiversitet på tværs af landegrænser.

Et eksempel er havens unikke samling af koglepalmer, hvoraf flere er indsamlet i 1800-tallet. Koglepalmer var blandt de tidligste frøplanter, men er nu en af de mest truede plantegrupper, som museet er med til at passe på.

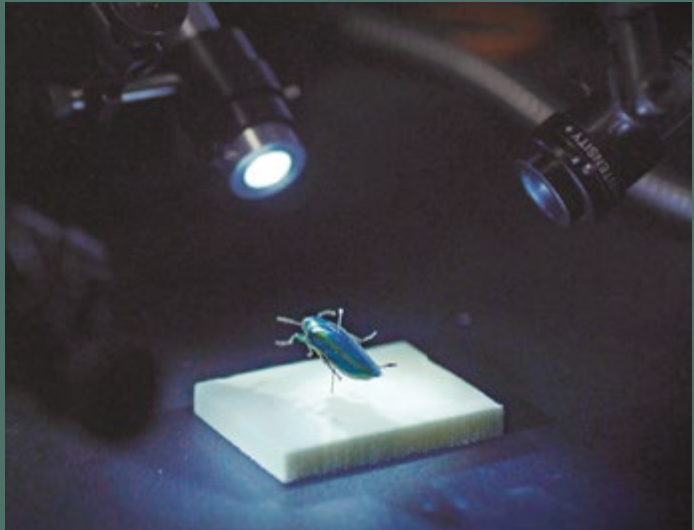
I de kommende år vil Botanisk Have også udbygge sin frøbank med repræsentative samlinger af de 162 rødlistede danske plantearter, som kan indgå i naturforvaltningsprojekter.

Botanisk Haves fokus på plantebevaring indgår også i havens formidlings-, rundvisnings- og undervisningstilbud.

Billede herover: Palmehuset i Botanisk Have.
Foto: Statens Naturhistoriske Museum.

Billede til højre: Museets koglepalmer er indsamlet af Frederik Liebman på en ekspedition til Mexico i 1842.
Foto: Albert Stenum, Statens Naturhistoriske Museum.

DaSSCo – én million genstande digitaliseret

Gennem massedigitaliseringsprojektet DaSSCo (Danish System for Scientific Collections) fortsætter museet arbejdet med at gøre samlingerne digitalt tilgængelige for forskning, undervisning og offentligheden.

I 2025 nåede museet en vigtig milepæl: Én million naturhistoriske genstande er digitaliseret. Denne bedrift gør det muligt at give langt bredere adgang til samlingsdata, samtidig med at de fysiske genstande skånes og bevares for fremtiden.

Ved udgangen af året var det samlede antal digitaliserede genstande 1.311.721, så der er endnu et stykke vej til, at hele museets samling på 14 millioner kan tilgås i Samlingsportalen, der kan besøges online via: Natural History Museum Denmark Collections.

Billede til venstre: Digitaliseringen af samlingerne.
Foto: Statens Naturhistoriske Museum.

Billede til højre: Bænkebider (DK1345).
Foto: Sten Jakobsen, Statens Naturhistoriske Museum.

Samlinger nøgletal 2022–2025

Samlinger	2022	2023	2024	2025
Samlingens størrelse	13.273.748	13.481.604	13.678.555	13.820.912
Digitaliserede genstande	494.874	857.115	1.010.189	1.311.721
Deklarerede Danekræ	20	20	25	65
Videnskabelige besøg	231	239	133	211
Henvendelser fra offentligheden og medierne	1.487	2.807	2.991	3.851
Samlingsbaserede publikationer*	221	251	268	311

*Interne og eksterne forfattere.

Museumsgæster

2022–2025

Museumsgæster	2022	2023	2024	2025
Lokation				
Øster Voldgade	131.455	138.286	128.971	128.931
Palmehuset	224.971	254.471	274.000	226.984
Zoologisk Museum*	95.670	0	0	0
Øvrige publikumsaktiviteter**	8.459	11.875	10.033	9.511
Gæster i Botanisk Have***	685.626	798.854	840.292	958.410
Samlede antal gæster	1.146.181	1.203.486	1.253.296	1.323.836

*Zoologisk Museum lukkede 23. oktober 2022.
**Øvrige publikumsaktiviteter omfatter foredrag, guidede ture etc.
***Adgang til Botanisk Have er gratis.

Danmarks naturhistoriske forskning

Vi tiltrækker og driver samlingsbaseret forskning og sikrer viden på højeste niveau, så myndigheder, institutioner og offentlighed har adgang til naturhistoriske data og ekspertise, der er afgørende for en bæredygtig fremtid.

Billede øverst: Dansk havørn, set ved Olsens Sø i Vaserne, Birkerød.
Foto: Bent Marcussen.

Billede herover: Citizen Science feltarbejde.
Foto: Anders Tøttrup, Statens Naturhistoriske Museum.

Styrket forskningsprofil på tværs af fagområder

I 2025 styrkede museet sin forskningsprofil markant med ansættelsen af bl.a. tre nye professorer. Deres fagområder spænder fra studiet af liv i mikroskopisk skala over insekternes enorme mangfoldighed til nye måder at inddrage befolkningen aktivt i forskningen. Tilsammen bringer de museets forskning endnu tættere på både naturen og samfundet.

Professor Nina Lundholm forsker i mikroalger – havets usynlige skove – med fokus på deres taksonomi, evolution og giftighed. Arbejdet omfatter både arktiske farvande og museets levende samlinger, hvor analyser af mikroskopiske strukturer omsættes til ny viden om havets økosystemer.

Inden for insekternes mangfoldighed og systematik arbejder professor Thomas Pape med at dokumentere og strukturere viden om nogle af verdens mest artsrige dyregrupper. Som kurator for museets omfattende samlinger af myg, fluer og sommerfugle og som leder af den internationale kommission for zoologisk navngivning bidrager han til stabilitet og præcision i navngivningen af verdens dyrearter.

Anders P. Tøttrup er Danmarks første professor i Citizen Science. Han udvikler forskningsprojekter i samarbejde med borgere og engagerer danskerne aktivt i naturvidensskaben og i kortlægningen af den danske biodiversitet.

Som en del af en ny geologisk satsning bød museet i 2025 velkommen til Kristoffer Szilas som ny lektor og kurator for bjergarter. Szilas er en af verdens førende eksperter i Grønlands tidlige geologiske udvikling og forsker desuden i dannelsen af mineralforekomster i Grønland. I 2025 havde museet i alt 15 kuratorer.

Ringene der binder fuglenes rejser sammen

Den danske overlærer H.C.C. Mortensen gav verden en idé så enkel som en ring og så vidtrækkende som fuglenes rejser. Ringmærkning af vilde fugle fyldte 125 år og er blevet ornitologiens mest brugte metode. På museet bæres arven videre med 260 aktive frivillige ringmærkere og mere end 2.000 årlige bidragsydere, der hver dag omsætter nysgerrighed til viden.

Denne viden har allerede fundet form i 'Dansk Trækfugleatlas' og i atlas for både Grønland og Færøerne. Senest har museet været en central drivkraft i skabelsen af et nyt digitalt mødested i form af migrationatlas.org, hvor hele Eurasien-Afrikas ringmærkningshistorie samles og deles frit. Det er første gang, at alle europæiske ringmærkningsdata er samlet ét sted og gjort frit tilgængelige for alle. Her kan man udforske migrationsmønstre, sammenligne arter og følge de store trækveje baseret på over hundrede års ringmærkning og moderne sporingsteknologi.

Og mens ringene beretter om fortidens rejser, går den traditionelle metode hånd i hånd med udbredelsen af moderne GPS teknologi, som giver helt nye muligheder for at følge fuglene, mens de er på vingerne. Derved udvikles ringmærkningen endnu et skridt, og metoden benyttes nu også til overvågning af ynglefuglenes reproduktion og overlevelse. Når unger tælles, voksne genfindes, og generationer spejles mod hinanden, træder bestandens frem- og tilbagegange frem med nødvendig viden, som kan anvendes direkte i beskyttelse og forvaltning af fugle.

Nye rammer, nye partnerskaber og ny viden fra Udzungwa

I de artsrige Udzungwa-bjerge i det sydlige Tanzania driver Statens Naturhistoriske Museum sammen med Science Museum MUSE i Trento (Italien) og lokale partnere feltstationen Udzungwa Ecological Monitoring Centre (UEMC). Her samarbejder forskere, studerende og lokalsamfund om at forstå og beskytte et af verdens vigtigste biodiversitetsområder.

Året har budt på markante fremskridt. Mest synligt er opførelsen af en ny laboratoriebygning. Laboratoriet styrker stationens forskningskapacitet og åbner nye muligheder for analyser af områdets rige biodiversitet. Samtidig er MACCO – The Mazingira Alliance for Community and Conservation – etableret som lokal NGO. Med UEMC og MACCO samlet i én organisation er den lokale forankring styrket, og samarbejdet sikret på længere sigt.

En vigtig milepæl var en generøs bevilling til ‘Udzungwa Landscape Strategy’ – den første samlede vision for

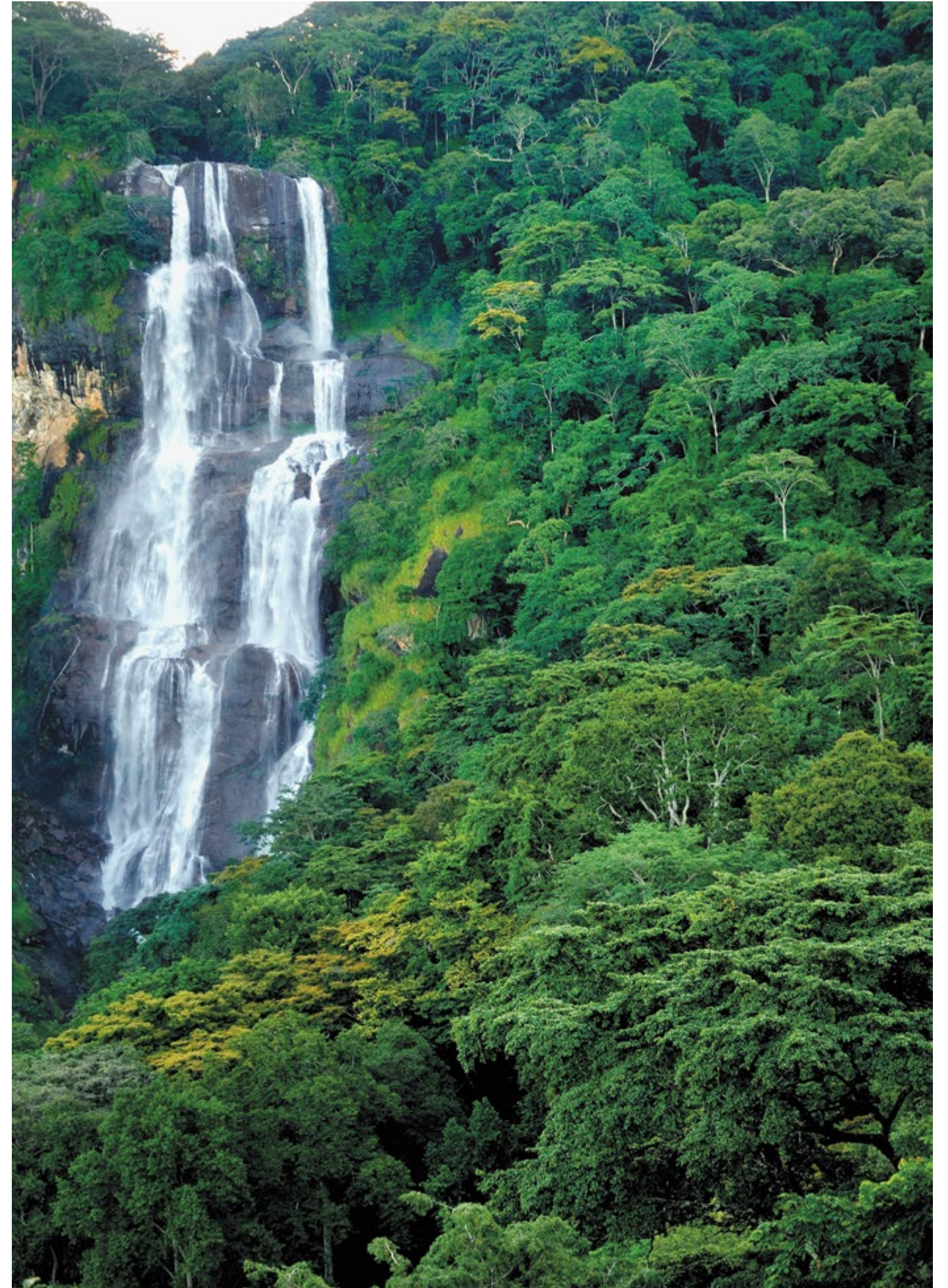
naturbeskyttelse i området. Strategien udgør den første brede og koordinerede ramme for en landskabsbaseret tilgang til naturbeskyttelse i Udzungwa og gør det muligt at knytte forskning, naturforvaltning og lokalsamfund endnu tættere sammen. Strategien kan læses på udzungwalandscapestrategy.org.

Forskningsindsatsen har blandt andet omfattet et større overvågningsprogram i tre beskyttede områder. Ved hjælp af insektfælder, som kører året rundt og tømmes hver anden uge, indsamles værdifuld viden om biodiversitetens udvikling i samarbejde mellem museets forskere og lokale feltassistenter.

Også undervisningen har haft et stærkt år. Det årlige feltkursus samlede 16 studerende fra Københavns Universitet og seks fra tre tanzaniske universiteter. Gennem fælles feltarbejde blev både faglige kompetencer og internationale relationer styrket.

Billedet øverst: Feltstationen Udzungwa Ecological Monitoring Centre.
Foto: Nikolaj Scharff, Statens Naturhistoriske Museum.

Billede til højre: Sanje Falls, Udzungwa.
Foto: Steffen Brøgger-Jensen.

Nye arter fra isens rand – et kig ind i Antarktis' skjulte verden

Antarktis er et af verdens mindst udforskede områder. Langs kontinentets lange og isprægede kystlinje er biodiversiteten kun sparsomt dokumenteret. Særligt de mikroskopiske mudderdage er et udforsket område, og hidtil er kun tre arter registreret fra hele det antarktiske område.

Da museet modtog enestående prøver indsamlet langs den Antarktiske Halvø, åbnede materialet et sjældent vindue ind i denne skjulte verden. Efter mere end to års omhyggeligt arbejde kunne syv nye arter beskrives. I en dyregruppe med mindre end 400 kendte arter på verdensplan er dette en markant udvidelse og for Antarktis et kvantespring.

De velbevarede dyr afslørede unikke former, pigge og mønstre. Navngivningen blev en lejlighed til at hædre forskerkolleger og samlingsmedarbejdere, der selv har viet liv til de små og oversete organismer. Resultaterne bød også på overraskelser: to arter med slående lighed til kendte arktiske former, som om de på trods af deres mikroskopiske størrelse og manglende larvespredning bærer en ukendt historie om livets udvikling på Jordens to poler.

Billede til venstre: Mudderdage, en ny art fra Antarktis.
Foto: Martin Vinther Sørensen.

Billede til højre: Paradisbugten, Antarktis.
Foto: Gary Bembridge.

Forskning nøgletal 2022–2025

Forskning	2022	2023	2024	2025
Antal videnskabelige publikationer	207	196	201	201
Heraf antal samlingsbaserede publikationer	96	123	101	95
Antal nye arter beskrevet	225	148	232	123
Deltagere i Citizen Science-projekter	—	10.563	12.080	17.253

Danmarks naturhistoriske formidling

Vi engagerer mennesker i og uden for museets rammer, så flere får adgang til viden om naturen og dens mangfoldighed og derved får bedre mulighed for og lyst til at agere bæredygtigt i deres hverdag.

Billede øverst: Montre med samling af danske lægeplanter, 2020-2022, i udstillingen 'Vilde vidunderlige verden'.
Foto: Statens Naturhistoriske Museum.

Billede nederst: Gæster i udstillingen 'Vilde vidunderlige verden'.
Foto: Andreas Haubjerg, Statens Naturhistoriske Museum.

Billede til højre: Museets rødder kan spores tilbage til midten af 1600-tallet. Her ses en række af de originale genstande fra Museum Wormianum.
Foto: Statens Naturhistoriske Museum.

Naturens historier i udstillingssalene

I 2025 trak udstillingerne på Statens Naturhistoriske Museum mange gæster ind i salene, hvor de kunne opleve udstillingerne 'Vilde vidunderlige verden' og 'Wildlife Photographer of the Year'.

Udstillingen 'Vilde vidunderlige verden' er en hyldest til museets enestående samlinger og samtidig et vidnesbyrd om, hvordan mennesker til alle tider har ladet sig fascinere af at indsamle og udforske naturens genstande. Samtidig blev udstillingen den sidste store særudstilling, som museet selv har udviklet, inden det nye museum åbner.

Udstillingen blev til i et samarbejde mellem museets kuratorer og samlingsmedarbejdere samt udstillings- og formidlingsafdelingen. Mere end 1.000 genstande blev fundet frem fra magasinerne og nænsomt indsat i nyrestaurerede montrere fra det første Zoologiske Museum i Krystalgade samt i moderne montrere.

Som en integreret del af udstillingen indgår også 'Naturhistorisk værksted', hvor gæster selv kan udforske og håndtere naturhistoriske genstande. 'Vilde vidunderlige verden' står som et åbent vindue ud til verden og ind i museets samlinger – et kalejdoskopisk blik på naturen.

I november åbnede museet den populære udstilling 'Wildlife Photographer of the Year.' Det var sjette gang, museet kunne åbne dørene til de bedste nye naturfotografier fra hele verden. Bag konkurrencen og udstillingen står Natural History Museum i London.

Vejen mod nye udstillinger

2025 var et vigtigt år i arbejdet med udstillingerne til det nye museum. Året blev indledt med etableringen af internationale samarbejder med de leverandører, der skal bygge udstillingerne, og produktionen af de første udstillingsdele kunne dermed gå i gang.

Samtidig arbejdede museets medarbejdere med at udvælge de sidste genstande – i alt ca. 6.000 – som skal indgå i de kommende udstillinger. Sommerfugle, fossiler, mineraler og mange andre genstande blev hentet frem fra magasiner og tidligere udstillinger og bragt til konservatorværkstedet, hvor de blev registreret, rensat og konserveret.

Når genstande klargøres til en udstilling, gennemgår de en omfattende behandling for både at bevare og fremhæve deres særlige træk. I konservatorværkstedet arbejder specialisterne blandt andet med at rense, stabilisere og restaurere genstande, så de kan indgå i de nye udstillinger.

Arbejdet omfattede også nogle af museets største og mest ikoniske genstande. Et af de mest markante eksempler var det fem meter høje skelet af et kæmpedovendyr, som siden 1800-tallet har været en del af museets samlinger og udstillinger. Som led i forberedelserne til det nye museum blev skelettet taget ned og gjort klar til flytning.

Når en genstand af denne størrelse skal skilles ad, kræver det et omfattende arbejde fra konservatorerne. Det var også tilfældet med kæmpedovendyret, hvor hver enkelt knogle blev forsigtigt afmonteret, undersøgt for skader og rensset med børster og støvsuger.

Eventuelle skader blev udbedret, og alle dele blev dokumenteret og fotograferet. Til sidst blev knoglerne pakket omhyggeligt ned i specialbyggede kasser, så de er klar til rejsen til det nye museum, hvor kæmpedovendyret igen skal rejse sig som en del af de kommende udstillinger.

Etiske perspektiver

Arbejdet med at skabe udstillingerne til det nye museum fordrer også nye fundamentale spørgsmål om, hvordan vi som museum fortolker og fortæller vores historier. Museet nedsatte derfor et etisk udvalg, og i første halvdel af 2025 implementerede ledelsen en række konkrete tiltag, som har betydning for, hvordan museet udvikler og realiserer udstillinger nu og i fremtiden. Tiltagene omfatter bl.a. retningslinjer for udstillingerne, en obligatorisk etisk vurdering af humant materiale, en politik for etisk indsamling af zoologiske genstande til udstillinger og formidlingsaktiviteter samt en ny navnepolitik for genstande, der inkluderer danske, engelske og videnskabelige betegnelser samt – hvor muligt – lokale navne fra Grønland og Færøerne som en del af Rigsfællesskabet. Arbejdet i museets etiske udvalg har bidraget til en øget bevidsthed om etiske valg i udstillingspraksis. Som en yderligere understøttelse af området ansatte museet i 2025 en ph.d.-stipendiat i museumsetik.

Billede øverst til venstre: Nedtagning af kæmpedovendyr inden det gøres klar til udstilling i det nye museum.
Foto: Sasha Gry Hegelund, Staten Naturhistoriske Museum.

Billeder til højre: I naturen vokser rododendron ofte i bjergområder. For at give planterne de bedste betingelser er det nye kvarter anlagt som et miniature-bjerglandskab.
Foto: BARSK Projects, Statens Naturhistoriske Museum.

Nyt Rododendron-kvarter i Botanisk Have

I år 2000 donerede Rododendronforeningen i Danmark omkring 130 rododendronarter til museet. Rododendron-samlingen blev oprindeligt placeret ved søen i Botanisk Have, men med tiden blev jorden for kompakt, og samlingens tilstand forværredes.

For at redde planterne blev der i 2020 fundet privat fondsstøtte til et ambitiøst projekt, der skulle skabe et nyt landskab med mere autentiske vækstbetingelser. Samtidig var målet at udvikle et formidlingsdesign, der fortæller historien om rododendronplanterne og deres betydning.

I maj kunne museet åbne det nye Rododendron-kvarter. I de nye omgivelser har udstillingsafdelingen og havens botaniske gartnere i fællesskab skabt et smukt formidlingslag, der lader gæsterne både forundres og blive klogere på planterne. Formidlingen er udviklet til at fungere året rundt og til at understøtte – men ikke overdøve – planterne.

Etableringen af det nye formidlingslag markerer samtidig et vigtigt første skridt i arbejdet med at åbne op for flere af Botanisk Haves forunderlige historier om verdens planter.

Et museum for alle aldre

For tredje år i træk dannede museet ramme om den populære FossilFestival, som nu er blevet et landsdækkende arrangement.

Fascinationen af forhistoriske plante- og dyreverdener vækker stor nysgerrighed, og på denne ene dag lagde 873 gæster vejen forbi for at få et glimt af fortiden gennem fossiler.

FossilFestivalen er et af museets faste tiltag, der åbner museet op og gør det til et særligt mødested, hvor både børn og voksne kan gå på opdagelse i Jordens fortid. Gæsterne kan medbringe egne fund og få dem undersøgt af museets eksperter – samtidig med at de kan opleve museets udstillinger og bruge Botanisk Have som udflugtsmål.

Også i år bød festivalen på et tætpakket program. Familier kunne blandt andet lave deres egne fossil-afstøbninger, komme tæt på nogle af de videnskabeligt vigtige Danekræ, høre om uddøde insekter fanget i rav og gå på opdagelse i den palæontologiske sandkasse. I alt deltog 11 andre arrangører landet over i FossilFestivalen. Det inkluderede bl.a. andre naturhistoriske museer, stenklubber og frivillige.

Festivalen er dermed med til at styrke samarbejdet og skabe et tættere fællesskab mellem de naturhistoriske museer og de mange frivillige foreninger, der arbejder med naturhistorie, og den understreger museets rolle som samlingspunkt for både viden, engagement og oplevelser.

Formidling nøgletal 2022–2025

Formidling	2022	2023	2024	2025
Elevbesøg				
Ungdomsuddannelser	1.560	3.619	3.664	3.776
Grundskoleelever	9.143	4.517	3.732	4.266
Daginstitutioner	890	210	184	764
I alt	11.593	8.346	7.580	8.806
Vin & Videnskab				
Arrangementer	14	15	16	14
Solgte billetter	6.089	6.940	7.180	6.323

Billeder øverst: FossilFestival 2025.
Foto: BARSK Projects, Statens Naturhistoriske Museum.

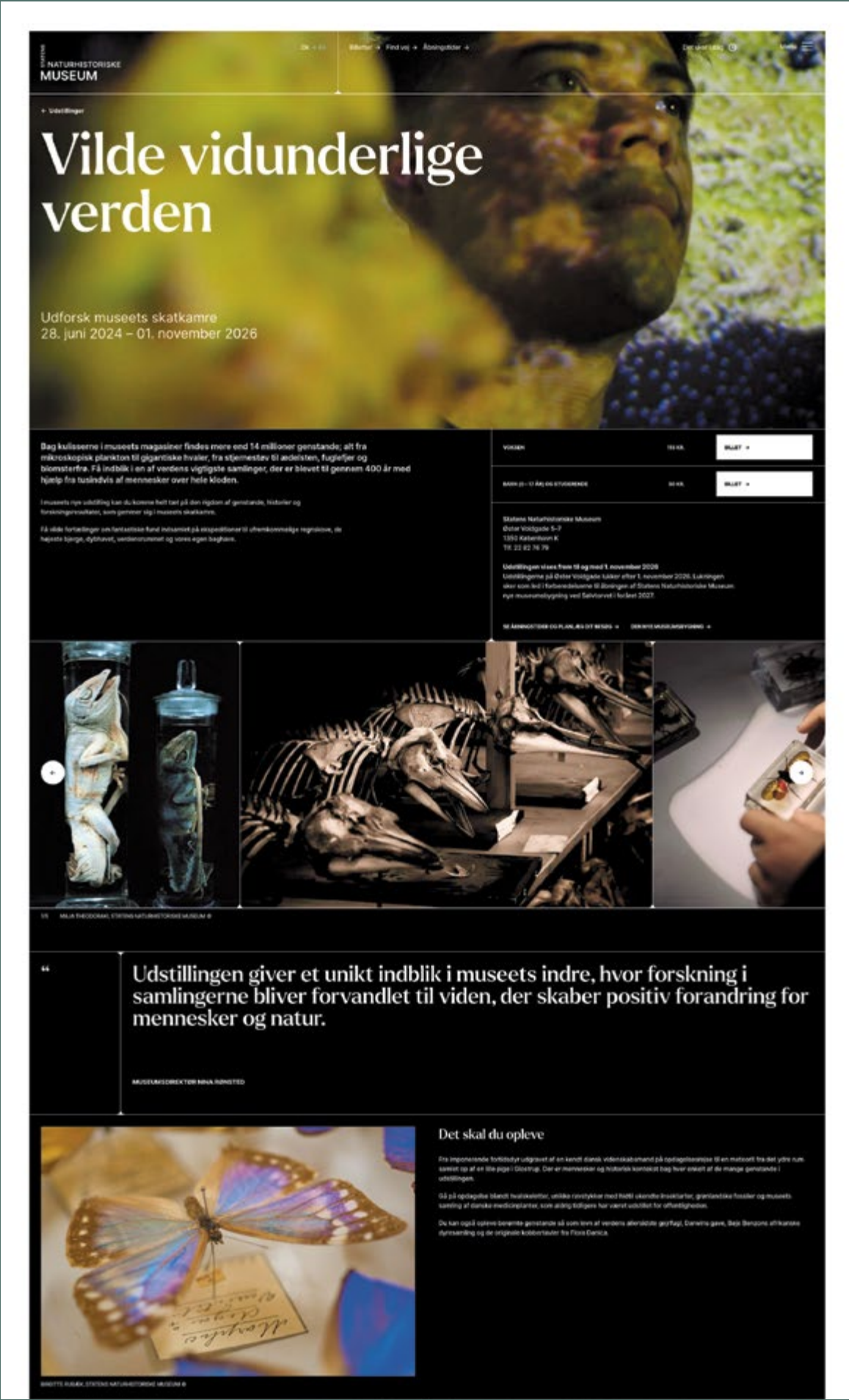
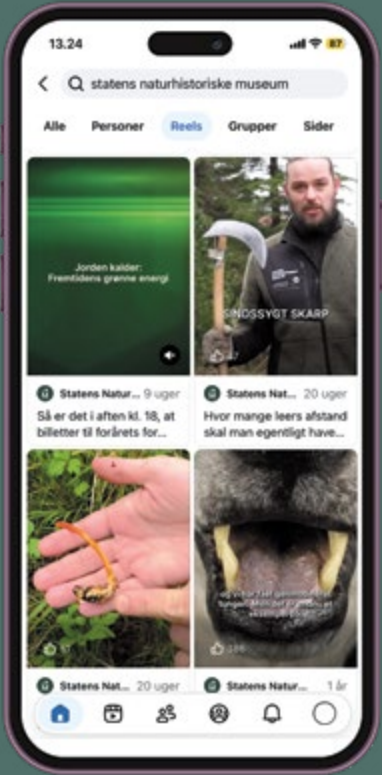
Digitale museumsgæster 2025

Gæster på websites*
463.160 unikke besøg 1.266.339 sidevisninger
Sociale medier**
Antal følgere på tværs af platforme: 66.606 Organisk rækkevidde på tværs af platforme: 1.783.694
Eksternt nyhedsbrev
Antal abonnenter: 13.572 Gennemsnitlig åbningsrate: 60 %
Omtale i medierne***
1.649 unikke omtaler af museet i redaktionelle medier Reach 111,1 mio.

*Omfatter publikumsvendt site, forsknings- og samlingsite samt samlingsportal.

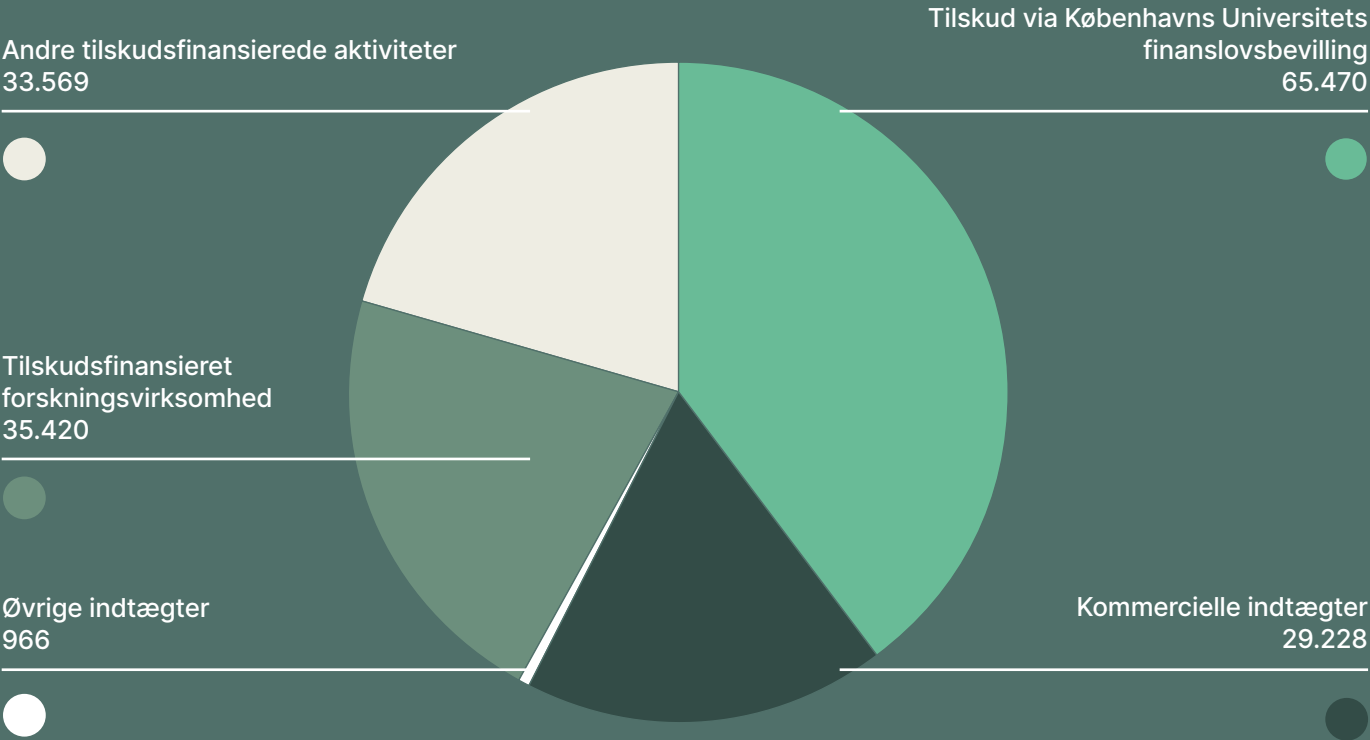
**Omfatter Facebook, Instagram og LinkedIn.

***Digital, print og broadcast.

Økonomi nøgletal 2025

Indtægtsfordeling 2025 DKK (1.000)

Medarbejdere	2022	2023	2024	2025
Årsværk	168	178	184	190
Frivillige og emeriti	50	63	70	53

Formidling i 'Vilde vidunderlige verden'.
Foto: Andreas Haubjerg, Statens Naturhistoriske Museum.

Tak

Museets arbejde med forskning, samlinger, udstillinger og formidling er i høj grad afhængigt af generøse donationer og bevillinger. Der rettes derfor en stor tak til de mange fonde og samarbejdspartnere, som har støttet museets arbejde i 2025.

Private fonde

- 15. Juni Fonden
- A.P. Møller Fonden
- Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
- Aage V. Jensen Charity Foundation
- Aage V. Jensen Naturfond
- Aage V. Jensens Fond
- Augustinus Fonden
- Beckett-Fonden
- Brødrene Hartmanns Fond
- Carlsbergfondet
- Det Obelske Familiefond
- Dreyers Fond
- LEO Fondet
- Nordea-fonden
- Novo Nordisk Fonden
- Orient’s Fond
- VELUX FONDEN
- VILLUM FONDEN

Offentlige bevillingsgivere og forskningsprogrammer

- Danmarks Frie Forskningsfond
- European Research Council (ERC), Horizon Europe
- European Research Executive Agency (REA), Horizon Europe
- Fiskeristyrelsen
- Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
- Miljøministeriet
- Miljøstyrelsen
- NordForsk
- Styrelsen for Forskning og Uddannelse
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Øvrige bevillingsgivere og samarbejdspartnere

- Boet efter Elise Margrethe Palner
- Dr.phil. K.J.V. Steenstrups Legat
- Dyrenes Beskyttelse
- Geocenter Danmark
- Society for Molecular Biology and Evolution (SMBE)
- Statens Serum Institut
- UArctic

EN DEL AF

